

közöleg bizottságokat alakítottak, valamint az alsó- és felsőtanyai kapitányságok felügyelete alatt álló albizottságot. A bizottságok működési köre az lesz, hogy szigorúan ellenőrizzék, hogy csak azok kapjanak segélyt, akik arra rászorulnak.

— **Közyülés.** A szegedi Szent-Egylet—Chevra Kaddisa e hó 10-én, szombaton este 8 órakor a hitközség nagytermében rendes közgyűlést tart. Napirend: A hadbavonultak családtagjainak segélyezése, új tagok fölvétele, alapítványok bejelentése, a temetési és sírkőállítási díjszabályzat módosítása, stb. Az elmúlt évben fölvevett tagok is ezen gyűlésen lesznek fölávátva, amelyen az elnöklést várhelyi Rósa Izsó dr., kir. tanácsos, országgyűlési képviselő látja el.

— **A járvány-bizottság ülése.** Szerdán délelőtt a járvány-bizottság Bokor Pál helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Faragó Ödön dr. tiszti főorvos bejelentette, hogy Szegeden eddig hat kolera-gyanús megbetegedés fordult elő. Egyben örömmel tudatja, hogy szerdán már nem került sor az érkező katonák elkülönítésére. A katonai hatóságot az ülésen Lichtenegger Lajos dr. és Réthy József dr. főorvosok képviselték.

— **Segélyt kér a szintársulat.** A szintársulat több tagja az igazgató vezetése mellett ma megjelent a város kultur szenátoránál, Gaál Endre dr.-nál és azt kérelmezték, hogy a város részesítse segélyben a szintársulatot. A tanácsnok azt ajánlotta a küldötteknek, hogy kérelmüket adják elő a város főispánjának: Cicatricis Lajos dr.-nak.

— **Az igazi bajárs.** Messze, messze, heidelbergi lazarettben most végeztek műtétet egy szegény katonán. A harmadik műtét volt már rajta, gyors egymásutánban. Halálos sápadtan hozzák ki a műtőszobából a markozis önkivüületében fekvő hőst.

— Sok vért vesztett, — mondja az egyik orvos. — Aligha marad meg.

— VÉRÁTFÖMLÉSSEL még meg lehetne emnteni, — mondja a másik orvos.

— De kinek a vérért vegyük el? Ki hozná meg ezt az áldozatot?

A műtőasztalról gyöngéden átemelik ágyába az amputáltat, aki vér híján a markozis önkivüületéből szépen átmegy egy másik önkivüületbe, — a haláléba.

Mögöttük megszólal egy hang. A szom-

széd ágyon fekvő könnyebb sebesült beszél, akinek csak az egyik karját lőtték át. Az is gyógyulóban van.

— Orvos urak, ha megengedik, én felajánlanám a vérem a bajtársamnak. Berlíni fiuk vagyunk, együtt nőttünk föl, együtt szolgáltunk, együtt harcoltunk és együtt sebesültünk meg. Aztán nekem van elég vénem...

Az orvosok összenéznek egy fél óra múlva ismét egymás mellett fekszik a két kato, ma, a két hős. A haldokló meg van mentve. A másik pedig boldogan mézi, miként tér vissza bajtársa arcára az élet rózsája — az erő az ő véréből.

— **Katonáink segítése.** A Szegedi Nőipari és Házipari Egyesület Hadsegítő Bizottságának vezetősége ma indította utnak a haretérre szánt meleg téli ruhaneműek első részletét a m. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatalához, ahol intézkedés történik a haretérre való szállítás ügyében. Az első küldemény 10 hatalmas ládát töltött meg és összesen 3981 darabot foglalt magában, csupa meleg flanel ing, nadrág, trikóneműek, hósapkák, kéz és térdvédők, flanell haskötők és szőrméből áll ez a küldemény, míg a begyűlt vászon felhőneműeket szám szerint 2000 darabot a szegedi kórházak között osztotta szét a bizottság. Ezenkívül a kórházak részére jutott 200 tollpárna, 70 kiló szappan, 400 mankó, 50 pár papucs és nagymennyiségű tégés. Végül a katonák részére hasznavehető ruhaneműekből a bizottság műhelye *gyerekruhákat* készített, melyeket a hadbavonult katonák gyermekei között fog szétosztani. Ugyanesak a hadbavonultak hátramaradt családjai részére a bizottság régi téli felső ruhákat fog gyűjteni, melyeknek megfelelő rendbehozására és átalakítására már több szegedi varróműhelytulajdonos vállalkozott. Tekintettel a hadsegítő bizottság egy hónapos munkájának fényes eredményére, hisszük, hogy néhány napon belül már a szállítmány második részét is utnak lehet indítani. A bizottság újabb a következő kérést intézi városunk áldozatkész közönségéhez:

Érettünk küzdenek! Érettünk szenvednek! Hazájuk dicsősége, szeretteik jólétének biztosítása lelkesíti őket a harcra. A esata hevében villog a kard, hull a golyózápor: Előre! Előre! De a kardot forgató kéz, a puskát emelő kar, az előre rohanó test megszűbad az esőben, hóban, fagyban. A küzdelem

után rövid pihenőre térő katona, a vértől ázott puszta földön heverő sebesült, a lázas sietséggel ápoló orvos fázik, ázik. Az észak fagyos lehellete dermeszti és nincsen lobogó tábortűz, mely melegené, nincsen tető, a mely megvédné. Asszonyok, lányok, gyermekek: kössünk, varrjunk katonáinknak meleg alsóruhát, készítsünk a sebesültek részére tégést! És ti férfiak, kik ittben tesztek eleget polgári kötelességeiteknek, adakozzatok! Mindenki téhetsége szerint adjon: pénzt, anyagot, munkát! Minél gyorsabban, hogy idejekorán előteremtjük a hósapkák, hasmelegítő, csuklóvédők, keztyűk, ujjasok és nadrágok millióit, melyre szükség van, hogy megvédhessük szeretteinket és amelyeket nemcsak házilag, hanem gyári uton is akarunk előállítani. Mert siető léptekkel közeledik a nyirkos ősz és utána a nagy, fehér ellenség: a tél, vészthozó fagyos ölelésével. Ha vitézeink felöltik majd a küldött ruhát, érozni fogják a határtalan meleg szeretetet, aggodást, odaadást, mely irántuk esodálattal eltelt szívünkben él. S ez érzés új erőt fog önteni hősi lelkükbe, hogy ujult, százszoros halálmegvetéssel harcoljanak értünk és győzzenek! Adakozzunk! Dolgozzunk! Az adományokat a szegedi hadsegítő bizottság műhelyébe (belvárosi ovóda) kell beküldeni.

— **Az országos munkapárt kórháza.** A nemzeti munkapárt országos körének kórházát esütörtökön déli tizenkét órakor adják át hivatásának. A megnyitás a kórházzá átalakított régi körhelyiségben, Dorottya-utca 14. szám alatt lesz.

— **Egy sebesült levele Amerikába.** Az Amerikai Magyar Népszava egy sebesült magyar katonának levelét közli, amelyet Newyorkban lakó bátyjához intézett. A levélben többek között ezeket írja:

Kedves bátyám! Gondolj a hazára, gondolj a küzdőkre, az elhagyott árvákra, anyákra, akiknek kenyérkenesőjét a harcmezőn érte a halál. Gondolj azokra és mutasd meg az amugy is memés s jó szívedet, hívd fel jó magyar testvéreinket, hogy küldjenek haza egy pár centet az árváknak kenyérre. Ne forduljatok el magyar testvéreim ott az idaganben tőlünk, segítsétek őket. És akikkel még a tavaszig teljes nyolc éven át dolgoztam az új gyárban, mutassátok meg kinyújtott segítő karjaitokat. Én többet Amerikába nem mehetek. (A szegény fiunak lábát kellett amputálni.) Áldjon hát meg titeket a jó Isten és sohase felejtsetek el a jelszót: Mindent a ha-

A modern tömeghadsereg.

— Egy német tábornok véleménye. —

(Saját tudósítónktól.) A háborúról, a világháboru következményeiről nagyon naiv fölfogás uralkodik a közvéleményben. A helyzet komolyságát nem tudják átérteni azok a fecsegők, akiknek a modern hadvezetés tudományáról fogalmunk sincsen s így nem lesz fölösleges, ha katonai szakértők véleményével igyekszünk eloszlatni bizonyos aggodalmakat és megvilágítani bizonyos tényeket.

Bernhardi német lovassági tábornoknak „A mai háborúról” szóló könyvéből vesszük át a következő részletet, amely a modern tömeghadseregről szól:

A hadvezetést megnehezíti a tömegek nagysága. Hamar ki fog derülni, hogy rendkívül nehéz az egyes seregeket, amelyek együttvéve a modern hadat teszik, egyetlen gondolat szerint irányítani s úgy elérni velük a hatást, hogy minden seregrész a döntést vigye sikerre, anélkül, hogy erejét mellékirányokba forgácsolja széjjel. A csapatok számával szaporodik technikai szempontból is a nehézség. Igen nagy tömegeknek vasuton való szállítása és rendszeres mozgatása, ellátásuk, harcokességük folytonos föntartásának szükségessége, a munició-pótlék folytonos föntartása, a sebesültek és betegek visszaszállítás, a legénységben, lovakban és hadianyagban keletkezett hiányok pótlása, a közeledő vonalaknak és a hadsereg visszafelé való összeköttetésekének biztosítása: mindezek a szükségességek nagyon nehe-

zen megoldható föladatok elé állítják a hadvezetés technikáját.

A föllállított csapatok nagy tömege arra kényszerít, hogy nagy terjedelmű gyülekező helyeket keressünk ki és azokban a lehető legjobban kihasználjuk az úthálózatot, hogy a lehető legnagyobb számban állíthassuk a csapatokat harcpontra. Hasonló szempont kényszerít arra, hogy az egyes utakon lehetőleg sok csapatot halmozzunk föl. Az egyes utak megterhelése viszont határokhoz van kötve már csak azért is, hogy a csapatok ellátása és a leghátrább álló csapatoknak a küzdelemben való előtolása lehetséges legyen, mielőtt a legelső csapatoknak küzdő ereje kimerült volna. Az ellátásnak és a fölszerelés-pótlékoknak szükségessége megkívánja, hogy az előrehaladás utvonalaiban, fölszerelő és ellátó készleteket gyűjtsünk, indítsunk utnak a csapatok után, osszunk szét közöttük anélkül, hogy ez a mechanizmus egy napra is megszűntesse működését. Növekszik a nehézség, ha a csapatok nagytömegénél fogva megéltetésük azon a földön, ahol vannak lehetlenné válik és az egész szükségletet hátulról kell beszerezni.

Ilyen körülmények között a nagy, modern hadseregek működőképessége nyilvánvalóan kisebb, mint az apróbb seregrészeké, amelyek legalább a dusabb haretereken, amelyek nehézség nélkül szolgáltatják életföntartásukhoz a szükséges kellékeket, nagyon szabadon mozoghatnak. Világos az is, hogy egy nagy hadsereg, amelyben számos menetoszlop halad egymás mellett előre, több időt igényel

az oldalfordulatokhoz, központosuláshoz, szétfejlődéshez, mint egy kisebb csapattest. A terepnehézségeket is nehezebb nagy tömegeknek legyőzni, mint a kisebb osztagoknak. Minthogy a mozdulatok nehézkesek és sok időt vesznek igénybe, a hadvezetésnek határozatainak már jó előre előkészülteknak kell lenniök; az ellenség felől naponta beérkező híreket nem lehet mindig rögtönösen értékesíteni. Ennek viszont az a következtése, hogy e földerítő szolgálatot nagyon korán kell megkezdeni, hogy mennél előbb értesülhessünk az ellenség intézkedéseiről. Az előrenyomuló seregek mélysége ezáltal megnövekszik, de viszont megszaporodnak az operációk nehézségei is a mélység megnövekedésével. Mindezeket a viszonyokat alaposan fontolóna kell venni, ha a modern háboru lényegével világos képet akarunk szerezni. Pedig ezekkel még nem merítettük ki a hadműveleteknek azokat a nehézségeit sem, amelyek a csapatok nagy tömegéből származnak.

A legtöbb esetben — különösen, ha ellenséges tulerővel kell küzdeni — a kényszerűség arra viszi rá a vezetőséget, hogy legálabb másodrendű csapatokat — Németer-szágban a tartalékot — osszon be a tulajdonképeni tábori sereghez. Ezek a csapatok elmaradnak menetelőképeség, fegyelem és harcokesség dolgában a rendes sorkatonaságtól. A legénység ugyan, amelyből állanak, 24—30 éves létére testileg még teljesen ép, de a különleges katonai megerőltetésektől régebbi idő óta elszokott. A gyorsan összeállított új alakulatok taktikai képzettsége és